

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1882/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I.20.528/2023/6. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A jogi képviselővel (Dr. Floszmann Anita ügyvéd) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I.20.528/2023/6. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 50.Pkf.630.681/2023/4. számú végzésére, valamint a Pesti Központi Kerületi Bíróság 3.Pk.500.310/2022/27. számú végzésére is kiterjedő hatállyal. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Abtv. 61. § (1) bekezdése alapján kérte a támadott bírósági döntések végrehajtásának felfüggesztését is.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege az alábbiakban foglalható össze.
- [3] Az indítványozó édesanya (az alapügy kérelmezettje) és a kérelmező édesapa magyar állampolgárok, akik 2004. év óta Luxemburgban éltek, 2005. évben kötöttek házasságot és amelyből 2017. évben egy gyermekük született, ugyancsak Luxemburgban. A gyermek magyar állampolgár, születésétől kezdődően 2022. július 16. napjáig életvitelszerűen Luxemburgban élt, amikor is a felek a nyári szünidőre Magyarországra érkeztek. Az indítványozó 2022. augusztus 25. napján tájékoztatta a gyermek luxemburgi óvodáját, hogy a gyermekével Magyarországra költözött, a gyermek az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy megindításakor egy magyarországi óvodába járt. Az alkotmányjogi panaszra okot adó eljárás ideje alatt a felek között házasság felbontása és járulékai iránt per volt folyamatban.

- [4] A kérelmező édesapa a gyermek jogellenes visszatartása miatt bírósági eljárást indított, amelyben kérte kötelezni az indítványozót, hogy a gyermeket a határozat meghozatalától számított három napon belül vigye vissza Luxemburg területére, a gyermek szokásos tartózkodási helyére. A kérelmét azzal indokolta, hogy nem adta hozzájárulását ahhoz, hogy gyermeke életvitelszerűen Magyarországon éljen. Az elsőfokon eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság 3.Pk.500.310/2022/27. számú végzésével kötelezte az indítványozót a gyermek visszavételére. Az indítványozó fellebbezése folytán másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék az elsőfokú bíróság végzését az 50.Pkf.630.681/2023/4. számú végzésével a teljesítési határidő módosításával helybenhagyta. A végzések indokolásában foglaltak szerint a gyermek szokásos tartózkodási helye az elvitelét közvetlenül megelőzően Luxemburgban volt; a gyermek felett a szülői felügyeletet a szülők közösen gyakorolták; az indítványozó a gyermeket a kérelmező édesapa beleegyezése nélkül tartotta vissza Magyarországon. A bíróság érdeklőként a gyermeket is meghallgatta, akiről megállapította, hogy a visszavétel, mint a sorsát érintő kérdés tekintetében nem rendelkezik ítézőképességgel (Fővárosi Törvényszék végzése, Indokolás [3]). A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék végzésében ezen túlmenően azt is kiemelte, hogy az indítványozó maga idézte elő azt a helyzetet, amely az indítványozó esetleges további luxemburgi tartózkodását elnehezítette volna (Magyarországra költözés, lakcím megszűnése), azt a tényt pedig, hogy az indítványozó luxemburgi lakcíme már az elsőfokú eljárás megindulása előtt megszűnt, a bíróság azért nem értékelheti, mert az indítványozó erre az elsőfokú eljárás során nem hivatkozott, a másodfokú eljárás során pedig nem igazolta, hogy az utólagos bizonyítás megengedhetőségének feltételei fennálltak volna (Fővárosi Törvényszék végzése, Indokolás [15]-[16]).
- [5] A jogerős végzés ellen az indítványozó terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. A Kúria Pfv.I.20.528/2023/6. számú végzésével a jogerős végzést hatályában fenntartotta. A Kúria végzése szerint a felülvizsgálati kérelem egyes elemei érdemben nem voltak vizsgálhatóak (Kúria végzése, Indokolás [28]-[30]), az érdemben vizsgálható elemek tekintetében pedig arra a következtetésre jutott, hogy a jogerős végzés nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályi rendelkezéseket. A Kúria végzésében kiemelte, hogy nem a gyermeket elvitt, illetve a gyermeket visszatartó szülő, hanem a gyermek érdekkörében felmerülő egyedi körülmények indokolhatják csak a visszavétel kivételes megtagadását, amikor a főszabály (a gyermek visszavitele) olyan súlyos jogsérelemmel járna a gyermekre, hogy nincs indoka a megsértett szülői felügyelet azonnali helyreállításának (Kúria végzése, Indokolás [38]), a jelen ügyben azonban ilyen kivételes körülmény nem volt azonosítható.
- [6] 1.2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszát, amelyben a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I.20.528/2023/6. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság

50.Pkf.630.681/2023/4. számú végzésére és a Pesti Központi Kerületi Bíróság 3.Pk.500.310/2022/27. számú végzésére is kiterjedő hatállyal. Az alkotmányjogi panasz szerint a támadott bírói döntések sértik az Alaptörvény XVI. cikkét és XXVIII. cikk (1) bekezdését, az alábbiak szerint.

- [7] Az indítványozó előadása szerint az eljáró bíróságok nem tanúsítottak kellő körültekintést a gyermek visszavitelének elrendelése vizsgálatakor, ennek következtében iratellenes megállapításokat tettek és megalapozatlan következtetést vontak le. Az indítványozó sérelmezte, hogy a bíróságok a bizonyítási indítványait nem vették figyelembe, jogszerűtlenül elutasították azokat, valamint meglátása szerint nem a gyermek érdekeit és alapvető jogait tartották szem előtt. Az indítványozó arra is hivatkozott, hogy az eljáró bíróságok nem a Gyermek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól szóló 1980. évi hágai Egyezmény rendelkezéseinek megfelelően jártak el a kérelem elbírálása során.
- [8] Az indítványozó álláspontja szerint az első és másodfokon eljáró bíróságok nem tettek eleget ténymegállapítási kötelezettségüknek, továbbá nem folytatták le a lehető legszélesebb körű bizonyítási eljárást. Az indítványozó meglátása szerint az elsőfokú bíróság a nyilatkozatok ellentmondásosságát nem vizsgálta, azokat kizárólag az indítványozó hátrányára értékelte. Az indítványozó sérelmezte, hogy a bíróságok ellehetetlenítették a bizonyítást számára azáltal, hogy nem rendeltek ki igazságügyi szakértőt a gyermek visszavitelének gyermekre gyakorolt hatásainak vizsgálatára, valamint a bizonyítékok értékelése körében hozott döntéseiket sem indokolták meg kellő részletességgel.
- [9] Az indítványozó szerint az előadott hiányosságok megalapozzák az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét, ezzel összefüggésben pedig hivatkozott az Alaptörvény XVI. cikkében foglalt gyermeki jogok sérelmére is.
- [10] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. § szerint folytatott eljárásában mindenképp az Abtv. 56. § (1)-(2) bekezdésében meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [11] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó jogi képviselője a Kúria végzését 2023. július 25. napján vette át, az alkotmányjogi panaszt pedig határidőben, 2023. augusztus 22. napján terjesztette elő. Az indítványozó jogi képviselője az Alkotmánybíróság eljárására kiterjedő meghatalmazását csatolta.
- [12] Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztett elő alkotmányjogi panaszt.

- [13] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor azt is megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát kizárólag a saját nevében terjesztette elő. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pontja értelmében a bírói döntéssel szemben az érintett személy akkor fordulhat alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, ha a döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, a gyermek azonban jelen esetben az alkotmányjogi panaszban foglaltak szerint a jelen alkotmányjogi panasz eljárásnak nem volt indítványozója. Az Alkotmánybíróság ezért arra a következtetésre jutott, hogy az Alaptörvény XVI. cikkének sérelmét állító indítványi elem nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pontja szerinti törvényi követelményt {legutóbb hasonlóan: 3161/2024. (V. 10.) AB határozat, Indokolás [15]}.
- [14] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése állított sérelmével összefüggésben a határozott kérelem követelményének eleget tesz.
- [15] 2.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát, azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [16] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem fogalmaz meg, figyelemmel a panasz tartalmára és az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlatára. Az Alkotmánybíróság ezért a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panaszban foglaltak alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye felvethető-e.
- [17] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában azért állította a XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét, mert az eljáró bíróságok megsértették az eljárási szabályokat, nem kellő részletességgel vizsgálták azokat az objektív körülményeket és feltételeket, valamint bizonyítási indítványokat, melyeket a nemzetközi és hazai szabályozás is megkíván.
- [18] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában kizárólag olyan bizonyítási, bizonyíték-értékelési kérdéseket kifogásol, amelyek vizsgálata törvényességi és nem alkotmányossági kérdésnek tekinthető, ekként az az Abtv. 29. §-a alapján nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ugyanis a bizonyítékok értékelése a bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, melyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához, csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. „Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek

következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4], 3137/2017. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [10]}.

- [19] Jelen esetben a Kúria végzésében részletes indokát adta annak, hogy a felülvizsgálati kérelem mely elemei miért nem bírálhatóak el érdemben, az érdemben elbírálható elemek pedig miért nem megalapozottak. A Kúria végzésében kifejezetten kitért arra is, hogy az indítványozó által megjelölt jogi aggályok az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben miért nem álltak fenn, mely jogi érvelés szakjogi felülbírálatára az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel. Önmagában az a tény, hogy az indítványozó valamely kérdésben nem osztja az eljáró bíróságok álláspontját, még az indítványozó jogi érvelésének esetleges helyessége esetén sem eredményezi a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét.
- [20] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panaszban foglaltak alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye sem vethető fel, ekként az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos követelmények egyikének sem.
- [21] 3. Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és c) pontja alapján visszautasította.
- [22] Az indítványozó alkotmányjogi panasz beadványában kérte a sérelmezett bírósági végzés végrehajtásának felfüggesztését is. Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasította, ezért az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 61. § (1) bekezdése szerinti, végrehajtás felfüggesztése iránti kérelemről már nem kellett határoznia.

Budapest, 2024. július 2.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró